

INSPRAAK IN DE WMCZ 2018

Een handreiking voor zorgorganisaties en cliëntenraden

(Naasten zijn mensen die dichtbij je staan, bijvoorbeeld familie.)

Wmcz en inspraak

1 juli 2020 start de nieuwe wet op de medezeggenschap. Dit is de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) 2018. De Wmcz 2018 zorgt ervoor dat cliënten, naasten en cliëntenraden meer kunnen meepraten. Het onderwerp 'inspraak' is nieuw in de Wmcz 2018. En heel belangrijk voor de rol van cliënten, naasten en cliëntenraden.

Wat is inspraak

Je hebt **zeggenschap**, **medezeggenschap** en **inspraak**.

- **Zeggenschap** betekent dat je als cliënt zegt wat voor jou belangrijk is. En wat jij nodig hebt in het dagelijks leven. Daar kun je zelf over beslissen. Dit doe je bijvoorbeeld voor jouw zorgplan.

- Bij **medezeggenschap** kom je op voor de gezamenlijke wensen en belangen van cliënten bij een zorgorganisatie. Dit gebeurt in een cliëntenraad.

- Bij **inspraak** vertellen cliënten en naasten over wat hun wensen en meningen zijn. Over onderwerpen die belangrijk zijn in het dagelijks leven van cliënten. Ook cliënten en naasten die niet in de cliëntenraad zitten. Zij delen hun wensen en meningen met de zorgorganisatie en de cliëntenraden.

Voorbeelden van onderwerpen voor inspraak

- maaltijden
- douchen
- de (her)inrichting van leefruimtes
- dagbesteding
- huisregels (privacy, telefoon, tv, dieren, roken)
- verhuizing
- catering
- activiteiten
- ontspanningsmogelijkheden
- ontvangen van bezoek

Met inspraak komt de zorgorganisatie te weten wat voor jou en jouw naasten belangrijk is.

Dit kan de zorgorganisatie regelen door onderzoeken te doen. Of door gesprekken te organiseren tussen cliënten, naasten en zorgmedewerkers.

De zorgorganisatie moet luisteren naar de uitkomsten van de onderzoeken en gesprekken en er ook wat mee doen. De organisatie moet dit ook delen met de cliëntenraad.

Het doel van inspraak

Het doel van inspraak is dat je steeds met elkaar in gesprek bent.

Dat je wordt gehoord als cliënt en naasten.

Dat er iets gebeurt met de uitkomsten van inspraak.

En dat iedereen te horen krijgt wát er met de uitkomsten is gedaan.

Zo kun je samen zorgen voor een goed leven van cliënten.

Inspraak regelen

- Zorgorganisaties waar mensen langdurig verblijven, zijn verplicht om inspraak te organiseren.
- De zorgorganisatie spreekt met cliëntenraden, cliënten en naasten af hoe zij inspraak regelen.
- Er zijn verschillende manieren om inspraak te regelen. De zorgorganisatie, cliëntenraden, cliënten en naasten, zoeken samen naar een prettige vorm van inspraak. Een vorm die bij de mensen van de zorgorganisatie past.
- Zorg er als zorgorganisatie voor dat iedereen bij de organisatie weet van deze mogelijkheid om aan inspraak te doen.
- Geef als cliënt en naasten je mening over onderwerpen die belangrijk zijn in het dagelijks leven.
- Deel deze wensen en meningen met elkaar als zorgorganisatie en cliëntenraden.
- Laat zien wat er wordt gedaan met de wensen en meningen van de cliënten en hun naasten.
- Evalueer steeds met elkaar hoe de inspraak verloopt.

Verschillende manieren van inspraak

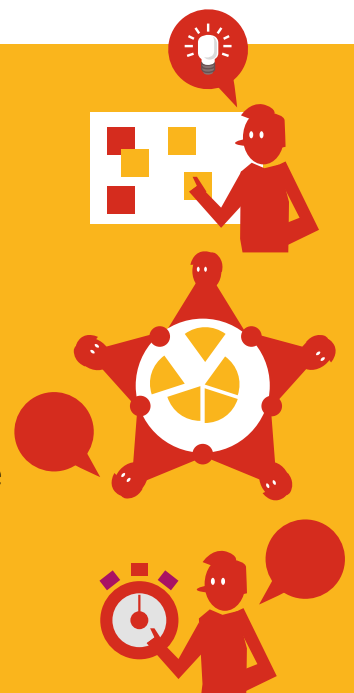
Er zijn verschillende manieren om inspraak te regelen bij een zorgorganisatie. De wet zegt dát je inspraak moet regelen. Maar niet h^oe je dit moet doen. Dat spreek je met elkaar af.

Inspraak...hoe doe je dat?

Als je **gelijk wilt beginnen** met inspraak:

- Hang een ideeënboard op. Laat mensen reageren op een vraag. Organiseer een bijeenkomst om de ideeën te bespreken en om het verder uit te werken.
- Organiseer een pizzagesprek. Praat met elkaar over een onderwerp terwijl je samen pizza eet.
- Hang een inspraakhuis op. In dit kartonnen huis hangen verschillende kaarten met beelden van onderwerpen. Als je vindt dat het goed gaat met een onderwerp, is de kaart groen. Als er iets beter zou kunnen, is de kaart oranje. Als het niet goed gaat met het onderwerp is de kaart rood. Dit kun je met elkaar bespreken.
- Na een bespreking of een activiteit vraag je deelnemers feedback in 1 minuut te geven. Met bijvoorbeeld de vragen: Wat gaat goed? Wat kan beter?

Inspraak....hoe doe je dat?

Als je op een **andere manier** aan inspraak wilt doen:

- Gebruik de foto-stem manier. Je maakt foto's van een situatie in iemands leven. Dit bespreek je met de cliënt, zijn naasten en zorgmedewerkers. Je laat de foto's en het verhaal zien aan andere cliënten, naasten en zorgmedewerkers. Samen maak je een stappenplan.
- Met de toekomstmethode ga je aan de slag met je droom. Dit kun je tekenen en met elkaar bespreken.
- Je kunt cliënten versterkend begeleiden. Ervoor zorgen dat cliënten een opleiding tot ervaringsdeskundige krijgen. Als ervaringsdeskundige kunnen zij inspraak regelen voor andere cliënten en naasten.
- Het werkboek laat je horen (handig werkboek waarmee iemand met NAH met een begeleider kan nadenken over welke vorm van inspraak).

Wil je dieper op onderwerpen ingaan?

Organiseer dan bijvoorbeeld: een inspraakplatform, een cliëntenpanel, spiegelgesprekken, dialoogtafels, energiedagen of werk met de partnerbenadering.

Toezicht op inspraak

Wie controleert of inspraak bij een zorgorganisatie goed geregeld is?

Dat doet de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd.

Wil je meer weten over inspraak in de Wmcz 2018?

De uitgebreide versie van de handreiking staat op

kennispleingehandicaptensector.nl, zorgvoorbeter.nl en meepraten.net

Deze handreiking is gemaakt door Vilans in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Vilans heeft de handreiking opgesteld in samenwerking met het Ministerie van VWS, Actiz, LOC, GGZ NL, KansPlus, LSR, MIND, Netwerk Cliënt-en-Raad Zorg (NCZ), VGN en Zorgthuisnl.

Tekst: Buro Opaal, vormgeving: Taluut

Januari 2020